

MULTA

MULTA

Tiina Lehtikoinen

P
O
E
S
I
A

Osuuskunta Poesia
Helsinki

© Tiina Lehikoinen 2016

Kansi: Tiina Lehikoinen

Taitto: Marko Niemi

ISBN 978-952-305-064-8

ISBN 978-952-305-065-5 (pdf)

Painopaikka: Tallinna Raamatutrükikoja OÜ, Tallinna, Viro 2016

Car je cherche le vide, et le noir, et le nu!

Charles Baudelaire

(piirre)

niitä oli kaikkiaan kolme, me maattiin
kulottuneiden ruohonkorsien ja apilanlehtien seassa
kukkulan huipun takana, pälyiltiin tuulta ja pilviä,
laakson pohjalla joku teroitti heinähankoa,
pelloilla leimusi oranssi aikakausi, kurjet suuntasivat
kohti etelää aavistus talvesta sulkasissaan,
me maattiin edelleen siellä pengermällä, maisemaan puhkesi
raiteita kivilastien kuljetukseen, rintalastaasi ilmestyi aukko,
alhaalla kylässä joukko miehiä naulasi seinää,
syljeskeltiin ylikypsien marjojen kiviä, hitaasti matavia tunteja,
sanottiin, että kääntyi jo syksyksi, kennoista valui hunajaa,
sinä kävit kumaraksi ja minä olin pieni, ne kolme säilyivät,
muurahaiset aloittivat vaelluksensa, havut juoksivat
vartalosi poikki, pohjoisesta tuli lunta, seisottiin kartalla
risteyksessä kylän lähetyvillä, vaunujen pyöriä rasvattiin,
viilentyi, makasin vierelläsi kuin jokin sirkka,
joka tietää varmuudella nimensä, vaikkei osaa ääntää sitä,
sanoihiin sekoittui sylkeä, jotain hukkui, oltiin lähellä Delfoita,
sinne jää eräs maailmannapa, maailman reuna on kaikkialla,
karvasi vihersivät jo, solan takaa kantautui savuja,
ruokimme kättä, joka vietteli sinua pois,
niiasit sille ja aloit kohota, nousit niin korkealle,
että minun oli peitettävä silmäni,
sinun jalkasi haudattiin ja kasvosi muuttuivat tomuksi,
keskikerroksessa junat jatkoivat vihellystään,
nenäni muuttui näköiseksesi, kannoin sitä kohti päivää,
ja jokin niistä kolmesta liikahti

punaiset marjat loistavat kauas syksyn reunan yli,
silmä turpea simpukka

otan vieläkin tätä kuvaa, valoa virtaa aukosta hitaasti,
tavuista kaskettu tanner

se ahmii sinua jaloiltaan, kieletöntä nataa

laskit kiertoa päistä,

loskan alta maankuori, äkkiä oraila, särmikkäät tähkät, sänki,

mullan alta aukko, murtuva musta puro

marron alta maatuvat muukalaiset

lauma matoja lapiolta muraa savea kuiluja

muistisairas ruumio, minne sinä menit meiltä

jalat kalpeat, kapenevat, *kenttä* piiryy askelista,

asut lunta

mykän valon laidunta, joka on lakannut hengittämästä,

siellä kenkiä ei enää tarvita

koettaa, löytää, maistaa, osata, ymmärtää

muja

melkein kuin muija

kieli takkuuntuu, kauheat karvat, haen olemisellesi pohjaa

kukit mustaa, yhä ohuempaa ihoa

välissämme rasahtele surmikko, ontot ruohot
joita muisti haroo harvapiikkisillä raajoillaan
kohtaamatta painoa, haurasniveliset korret, vuodet
jotka karkasivat, jotain on peittynyt pois

tarkoitat varjoa, tuulet vain käyvät täällä

valon kirjaus,

alati rikkinäinen, kuin sielu mahtuisi kehyksiin

laukaus luotaa vain vaaksoittain syvyyttä

elämän kirjaus,

maaksi muutut muuksi, sinä entinen tuttava menet

ihan pieniksi palasiksi, katoat mustiin

tässä siirtyy kaiken aikaa,

hymysi ovat paikkoja, joihin mieli takertuu

hymysi ovat paitoja, joissa kainalot kellertävät

ja tuoksusi taittuu kuoleman yli

niin kireän pääntien läpi on mahdotonta kulkea

kasvioon mankeloidut heteet ja emit
kuihtuneina tuusannuuskaksi, et ole
leskenlehti vaan leski itse
kuoleman lehti
käpristyy hitaasti
hihasi kasvavat ontoiksi, et enää asu niissä
talven pieksämä kuusikko
ja taivaanhampaat nakertavat toisiaan,
riipivät laskevaa valoa

en kutsu sanoja peiliksi, koetan sovittaa elämää tänne

*kalkkityhjä
kaikkityhjä
tänään tyhjä*

puhut talvea, en tunne vielä sen valoa

*Kuolema kulkee kengät kainalossa,
koit heräävät ullakolla
ja alkavat valmistautua lähtöön.
Tuntosarvet ahmivat pimeää,
pölyä, hämärää seittiä,
nälän merkitsemiä reittejä.
Lyhdyissä himmeät silmät,
värisevät, moukkuiset kirjaimet
tippuvat oksilta, lumeen sammutetut
sanat, miten ne pyrkivätkään
nyt meiltä pois*

kuuntelin sitä kuin väriä joka nähdään auringonpimennyksen aikaan
kuusten neulasissa, vihreä taittuu mustaan,
aistin lähdön, vain katoavaa valoa

kasvaa tyhjää, nokivarikset kantavat hiuksesi talteen,
suusta valuu kyyneliä, pohjavedet purkautuvat syvältä,
virtaavat vatsasta saakka

niin suuri puu, että koira hukkuu sen alle,
laikukas saksanseisoja polviaan myöten mullassa
on ensimmäinen pääsiäispäivä
jos tuulelta siivet saisin, niin jättäisin hukkuvan maan
liian kirkas valo syö värit
istun huoneen sisällä ja katson toisen huoneen sisään,
mies seisoo selin, kasvot kohti ikkunaa
hän laskee näkemäänsä maisemaa
siitä ei tule loppua

istutin narsissit jotka löytyivät iltakävelyllä sillan alta,
naarmuiset mukulat, pilvistä repsotti
vaaksoittain valkoisia janoja
kaikkein syvimmälle hautasin edelliskesien aarteet
kivet jotka löytyivät *siltä* ja *siltä* rannalta,
aurinko näkyy kirkkaimmin kaukaa
tuuli viistoon, veden kalvo juoksi pois

muusikot ovat unohtaneet linnut

kaikkein eniten toivon merkityksettömydestä

puhuvat toivottomat, mykät silmät, siivet jotka eivät nouse

koska painovoimasta ne ymmärtävät vain painon,

koska ne ymmärtävät vain painon

kaikki juoksevat pimeään ja kaikki huhtikuut
suurta tuulta, kaamospyramidit kasaantuvat huoneisiin,
lakaisen mutajäljet maton alle, multajärvet
piiloon, pistän sinut pois näkyviltä,
tämän talven jälkeen ei tule kevättä
tuulee entistä pimeämpää,
vastapäivään kallistuvat hartiat
viitoitat maata, taivaan harmaa neliö,
makaat keskuskello vaiti
tyhjennetyt asetelmat
joissa valkoiselle on jätetty kaikki
lampaankäpä kaiku vaahto vahakas
still life without life

että valkoista tulee siitäkin
valkoista tulee kaikkialta, vaatteesi viikataan
ja heitetään jätesäkeissä varastoon,
muoviset ruhot
aluspaitojen niskalappuihin kirjailtu nimesi
tarkoittaa eri huoneita eri vuosina, olet ehtinyt asua
niin monessa paikassa,
viimeiset kymmenen olet asunut hyvin kaukana
ja mitä siinä välissä tapahtui, laimenee
käyt täällä yhä harvemmin,
tänään käy yhä haaleammaksi
hyljeksit kieltä,
syötän sinulle mansikoita
sammakoita, sanoja jotka karkaavat

auki unohtuneesta ikkunasta näkyy eilistä

maiseman täydeltä upottavaa vaippaa

kuljet takaperin,

pyyhin leukasi ja kampaan palmikkosi talveen

esille puhkesivat kaikkein pienimmät, ne kasvavat lävitsemme

kanttarelliaika, näen sinut yhä koivikossa,

valkoisena hulmuava maito

tai viaton valhe

sokeritoppakivellä jättiläisjänis rummuttaa vettä

lähteä tavoittelemaan olentoa,

josta on poistunut olo

ontelo,

onneton tonaali

maakuoppa vailla allegorista tasoa

dementian runtelema lihasraunio, niin kaukainen

kukka ettei sen puhkeamista kuule

kummitusorkidea

lumeen tipahtelevat lehdet lehahtavat liekkeihin,

elämä luopuu meistä, nopeasti

uupuu, poistuu, *tuu-tuu*

riisuu ruumiin ilmaksi

ilmaista on kaipuu,

ihosi tuhkataan, tuli maatuu hitaasti

huuhtoa lusikkansa tuulessa, sellaisen vapauden kohdattuaan
jakautuu kahtia, pysyttelee lennossa
uskaltamatta valita, sekoittumaton, pelkkä, paljas
etsin sinua rannan kivihaamoista, kivirinta,
pelkään kuolemaa sinussa
ja pistän lusikat taskuun, silmät sulkeutuvat
ja avautuvat taas sulkeutuakseen, kuolemasta kutsun sinua

kasvosi nauravat yhä albumissa, yö työstää unista
kuvitteellista ruumista,

mutta mihin minä näitä kuvia käytän

sinun sirpaleesi,

en halunnut ikonia vaan ihmisen

haravoin piirteitäsi kuin kuloheinää seipäälle,

yritän palauttaa sielun tuntemat ideat

takaisin tietoisuuteen

mutta miten sinä muka aiot tutkia sellaista,

mistä et lainkaan tiedä mitä se on?

Millaista tavoittelet, kun etsit sellaista, mitä et tunne?

Ja jos löydät sen, mistä tunnistat sen juuri siksi,

mistä et mitään tiedä?

missä olet nyt? minkä pimeään reunalla?

maaksi olet tuleva maasta, kerran tullut
menet nyt, toukat kaivautuvat kainaloihisi,
alaisen hetulat

poistuvaa ovat luusi,
eiliset lipuvat sisäkkäin
keijupääskyt ketjuuntuvat taivaalla

rangan syntaksi luopuu sanoista,
maa riisuu lihakset, suusi
kasvaa versoja
ja kieloja jo seuraavana kesänä
puuarkuksi naamioitu viimeinen koti, kotilo,
jonka reunat antavat periksi
ensimmäisten sateiden jälkeen
ehkä sinä hukut sinne, uudestaan
ja uudestaan hukut,
mutta kuka sinussa hukkuu
kun olet jo nukkunut
kun *oleton*,
olet olennoton

luopumalla tämä ei tule lähemmäksi

eimitään ei tule

sinusta ei kuoriutunut kiitäjää, vaan pelkkä kallo

ajattelen elämää väärin, siksi se kaatuu,

ei pysyvä vaan väliin ripustettu

anna sen olla aukko

sinut heitetään sinne ja taas seuraavaan,

sitä toistakin kutsutaan *sinäksi*

se et ole sinä, ja kuitenkin olet

ylitän mökkitien, kyykiven takana kumarat omenapuut

oksistoissa kevääät ja talvet, sidesanat

joita on mahdotonta puhua näiden puolien väliin

tässä paikassa, tätä tyhjää vasten

sillä on sinut

*vanha puukelkka oli sinun hevosesi
hei huputiti, minä työnnän sinut mäkeen
minä työnnän sinut nyt pimeään
ja alan työstää tätä talvea
sillä minulla on kieli
jonka voi liimata lukkoon
koetan kaivautua sinuun
sinä kaivoakin syvemmälle
hukkunut, tule esiin!
onneton ajantakainen haamu
on taas talvi, nurkassa kuusi,
ja kuusivuotiaana istuin syliisi
marras kaulii valoa
vailla vastausta
sinussa on niin paljon päiviä
sohjoinen kangastus, päälläsi
surun purkautuva pusero
tulisit edes eteiseen sieltä*

sipulin päälle tulee kaksi kertaa
sipulin korkeuden verran multaa,
ihmisen päälle multaa tulee vain metri
mutta ruumis katoaa kuoppaan
yhtä vääjäämättä kuin kevättähtien mukulat
loppukesästä, kasvattavat talvenajan kilpaa juuria
päälakesi ei sijaitse kohti taivasta
toisin kuin lumikellojen, posliinihyasinttien,
sinililjojen ja krookusten
jalkasi matkaavat avoimeen ulottuvuuteen
kunnes tulet taas laukkana puutarhaan
mykät iltapäivät vaeltavat huoneissa
minä multaan teidät kaikki

kevyesti, pieniä kukkasia, ripottelen meitä kertomukseksi,

muistan kuinka sinä siellä silloin kun

tämä on historia, jonka minä todistan

saksin lisää pistokkaita, vaikka valo karkaa jo kuolinpaitasi läpi

jäljittelen toimintojasi ja tapailen sanontoja,
jotta saisin sinut esiin, olemisessasi on kolo
reikäisiä olentoja on niin monta,
että tarvitaan kärryllinen multaa
lapioin alustan tiiviiksi, mielesi ehjäksi
jotta kielesi alkaa taas laulaa,
tajuntasi aavikolle puhkeaa kultapiisku
tai pientareilla viihtyviä pukinjuuria,
multaa tarvitaan kokonainen kumpu
nypin kasvojasi irti eilisistä
vain pitääkseni sinut täällä

menneisyyden jättiläinen, olet maannut itsesi
niin pieneksi, että mahdut pesupussiin
kuin kourallinen pähkinöitä
hillittömänä lipova kieli ei mahdu suuhusi,
ikään kuin sillä olisi oma tahto
valeamputaatio, jospa muistisi ei olekaan tuhoutunut,
sanat sijaitsevat nyt ruumiisi ulokkeissa
holtittomien elimiesi oudot lausekkeet
olet nielaissut pisteet,
jotta menneisyys lakkaisi olemasta
kallosi ympärille puristuva vaippa
kamala mustarätti, sen löyhkä on seurannut sinua aina

alan päästä jäljillesi,
mutta koodauksesi ei ole helppoa
kun puristan kättäsi, sykit yhä ruumista
vaikket tunnista kosketusta, rutistan sinua, räsä, särkynyt mieli
sinulta puuttuu muisti ja kieli, lihoiltasi nimittäjä
materiaalisessa katsannossa olet nolla
sillä tässä maailmassa ei voi olla yksilö ilman *minää*
sinun on mahdotonta sanoa sitä ääneen

jäljellä vain tahattomat lihasliikkeet
ja kuivuvat lasiaiset, tajuton kaiku,
et muista sulkea silmiäsi edes yöllä
ehkä tuonpuoleinen valtasi sinut siten
työntyi sisään silmän aukoista, ratkenneista pupilleista
tai sinä hiivit katseena ulos ikkunasta,
kuin naapurisi joka lähti jouluyönä pakkaseen
vailla takkia, sisäinen aikajäätymä
vailla halua kulkea samaan suuntaan ruumiinsa kanssa

lasken ihosi värin heleyksiä, harmaan valoisuuksia,
tänään et jaksanut nielaista
edes aprikoosikeittoa

vanhoissa kirjeearkeissa polveilee hukkaamasi käsiala,
mitä kirjoittaisit minulle?

ja millä sinä kirjoittaisit, ei sieltä ole kieltä tänne

poissaolosi konkretisoituu sormissa,

refleksien paljaus

kun kuvitteellisen tason toiminta on lakannut

vuoret sisälläsi rapautuvat,

yhä pienemmäksi virtaa vieri

muistelijan mieli matkaa kohti menneisyyttä,
historia matkaa ajassa kahtaalle
sanat matkaavat kaikkialle
karttana reunoilta purkautuva muisti
haaskio, se on tämän tuhoutuneen kielen hinta,
muistamattomuuden hinta
rajaan aikaa ja pilkon muistoja esiin,
asetan palasesi näytteille
edustan täällä sinua
toisto ei tee sinusta enemmän totta

painon ruumis
varjoruumis
sielun ruumis
ruhoruumis

aistit vain valoa

talven arkku helisee, lunta on kainaloihin saakka
näen sinut sateen lävitse, se kääntyy vedestä
loskaan, niin tiheään valkoiseen
että vain ikenet näkyvät
kutistut kaiken aikaa,
ihosi kuin itsepäinen bitumikalvo
kätkee valojuvat sisäänsä
lasken sinut hitaasti

*sarastus tarvitsee aurinkoa ja kuuta,
kuolema tarvitsee lihaa ja luuta,
elämä kuolemaa ja lunta,
kireää mustaa kaulusta,
kalseita lauseita, kukkia, kultaista*

multaa

sillä pohja on irronnut kokonaan

*kuilujen pisarat, räntäkäärmeet,
viettävät vihreää, vaipuvat viistoon,
kaivaudut syvään, kieleton musta,
kuoresi mykkä väistää kosketusta*

multaa

multaa multaa

takainen imaisi hänet kokonaan

(piirre)

*että hyppää pois nyt jänönen, hyppää pois metsäjänis,
Lepus Timidus, tasankoa ei tehty ikuiseksi, ensin
ollaan kontallaan, sitten seisaallaan ja äkkiä selällään,
sinuun puskee siipiä, pitelen kaviollani kattoa,
sataa hyvin kummallisia perhosia, kämmenellä nippu
mustia jouhia, esiin piirtyvä valo kuin arat anturat,
opettelen lausumaan sinut pois, takaraivolla tähdet,
kuun vuotavat vuohiset, jälkijono hangella katkeaa kesken,
sudet juoksevat huoneita ja koko tämä avartuva matto
alkaa liikehtiä ja muistuttaa muurahaista, tai puutarhaa,
joka on siirretty sisälle, monoliittinen kasvimaani,
jonka sisukset on myllätty ja juuret pullautettu näkyviin,
nurin käännetyin rukkasen nuhjuinen vuori, uusi tilakäsitys –
kuoleentua, jotain kapenee ja tyhjenee, on sunnuntai,
pihlajan alle kannettu vanha natiseva heteka, metsä kasvaa
näsiää, tiheää punaista, ikkunat jo puolillaan, puolukat,
kirpeät ja sameat päivät, ja susi käy, käki ja kaappikello,
aidan juurella apilat, aika on etsiä ja aika kadottaa,
pidetään puheita,*

*pitkäkorva, pupujussi, ristihuuli, vemmelsääri, hyppää pois,
pois nyt vaan*

itkut virtaavat meitä

taivaallinen avara,

valkoinen hauras haava, tai ampulli

alta paljastuu toisia pilviä

etäisyyksiä merestä termosfääriin,

lakeudet kuin hautakummulle piirtyvät rannut

olen tullut tänne korkeuksiin suremaan sinua,

nousun illuusio

vaiilla horisonttia kuolemanpelko kouriintuu

mutta ruumis ei turru

lennossa kuin herhiläinen, tai enkeli,

absurdi yhtälö

taivaasi ei rajaudu Kármánin rajaan,

kyse on yhä mysteeristä

miten kauan happea riittää

ilma liukenee tajuntaan, *outside air temperature* -69°C

taivas leikkaa syvemmäksi

kirjoitan ukkosta vasten, *distance to home* 556 km

uskoa vasten

denmark, poland, belarus, kirjoitan vastausta varten

jokainen kilometri tuhoaa elonkehää

*emme esitä poliittisia lausumia niinkään sillä, mitä
äänestämme, vaan sillä, mitä elämme*

kuolleita tänään 130 905
syntyneitä 312 633

myytyjä matkapuhelimia 4 370 598

nälkään kuolleita 24 563
aliravittuja 774 746 140

tänä vuonna julkaistuja kirjoja 618 361
menetetty viljelykelpoista maata 1 702 455 hehtaaria

päiviä öljyn loppumiseen 13 763

muutaman minuutin kuluttua

kuolleita tänään jo 131 929

aurinko on punainen

haava

meidän pitäisi työntää kätemme multaan

ruoho kasvaa

ruho

kasvo

* www.worldometers.info/fi/ 29.3.2016 noin klo 19.05

Many Faces of Madness

latvasi humisee

Solanum tuberosum

kuin taikasana

yksi yhdeksästä viljelykasvista tuottaa 75 % ihmisravinnosta

sinäkin olet kooltasi pieni,

suurilehtinen

Sweet Potato,

imelä
ihana
hyväntuoksuinen
hempeä
sulokas
rakas
kultainen
sokerinen
äitellä
makeutettu
sympaattinen
miellyttävä
pehmeä
soma
ihku
siisti

mukula

kalvakka malto, kuin kalkkilaivan kapteeni

tai stressaantunut koralli

väsähtäneet kätesi

leväsi levähtäneinä välillemme

annan lapsilleni meret

joiden kaloista jokainen kantaa elimistössään muovia

vaakakuljetus, levysoittimessa rahisee pöly,
mielikuva pyörivästä, mutta päivät
alkoivat kasvaa syvää
levittäytyit horisonttiin, päällekkäiset kierrot,
kukkaröyhyt ja sairaan ruumiisi natina
yökiitäjien läpse povitaskussa
sauma sydämen paikalla,
takkina nurin perin noruva aika

puhkeaa esikoita, keltaisia neuloja

kantaudut kasveissa

päivästä päivään, uutut uudeksi,

maastonmuodoissa vuosituhannet

poimuunnut kivien riviin

sinut riisutaan

kaukaa ja läheltä

kävelen risteykseen, sinulla on jalat kuin kalalla, miten sinä jaksat, sängyssä on jalkopää ja toinen pääty pääläella, otan liidun käteen ja viillän valoa pitkin, pitkään aikaan esille ei nouse ketään, meri rohisee, seinälle teipatun hoito-ohjeen mukaan lääkkeitäsi säilytetään huumeakaapissa, kampaan muistiani, jotta löytäisin edes yhden ehjän lauseen jonka olet joskus sanonut, sanatkin kuolevat, on mahdotonta päästä sinne mistä huutosi on peräisin, näkymätön käytävä, jonne kätesi hapuilevat vieraita, huitovat menneitä pois, päivät levittäytyvät välillemme, kurtistut kuin kaarna, puen sinut valkoiseen ja leikkaan kyntesi, ihmiskaviot, piirteesi kantavat maisemaa, josta meidät on otettu pois

istutan sinut syvään,

hyvää yötä nyt

Pane nyt maate maan luvalla,

maan luvalla, puun luvalla,

kaiken kartanon luvalla –

palaat multa

sen ääni on kaikkien korvien ääni,

kasvien pulputtava juurakko, pitkä valomuisti

pimeä pituuttaan syvempi

*mullan alla, aloitan alusta, aloitan alhaalta ahtaasta
maasta, mahasta, lahoavasta lihasta, aloitan matojen
ahtamista aivoista, aivastan, alitan maan likaiset
kerrostumat, kumarat luut, luteet, laulusi kumpuaa
kaukaa, aistin kaulasi laikut, kalvakaksi kauhtuneen
ihon, auran kamaraa, ajan karvaita kerroksia, ovia,
olemattomia avauksia, arvauksia, kuljen takaisin,
kohti arpisia avaruuksia, onnettomuuksia, liian ohuita
varauksia, opettelen otsasi aliset osastot, ontuen taitan
oksia, ontinen rata kaartuu, kauhea kumu, uloin uuma,
savuava uurna, joka odottaa, unta, lunta, savisia anturoita,
alkukuvia, ainaisuutta, nukun urheasti, ajatus puutuu
ja unohtuu, nukun lunta, kuljen halujen halkeamaa,
kohti kaukaista maata, aloitan alusta, alustan olentaa,
kumarat luteet, lahot laikut, auran karvaita, alitan ihon,
kumu tomuuntuu, puutuu luut, puut unta, nukun maan
uumaa, urheasti luen lunta, ontisia onnettomuuksia,
opettelen olentoja, onttoja olkia*

Keltaisessa valossa ruumis jatkaa matkaansa seuraavaan saareen.

Hän löytää vatsastaan koskemattoman kohdan.

Sen kaiku on valtava. Hyvin vaarallinen saari.

Valo luissa, kuinka se löytää kipeimmän kohdan,

halkeaman sormenpäässä johon perhonen istui äsken,
mehiläisten surina kesäsateessa ja äidin puhallus,
olen hentoa raparperinoksaa, tuulessa
läpinäkyvät, kasvien vihreänvalkeat höytyvät
lennättävät varjojaan kattauksen ylle,

syksy valmistuu, vaihtuu

valkoiset yöt kahlaavat uniin, kuura nukkuu nurmikkoa,
lumi tuulettuu nurin, kerran leikkasin sinulle otsatukan,
tuprahduksia usvaa, lasinen kellokupu hajoaa lattiaan

savinen muukalainen, aurinkosi laskevat,

sormet valuvat hiekkaa, kaivan mutaista uraa, katsot tänne
vailla kasvoja, laulava aava, alava varjojen maa,
taas kaipuun aortta aukeaa

On kuin hän puhuisi maan alta, purkaisi vanhoja sammakoita,
puisia, sanat kumpuavat ritisevältä reunalta, reunan alta,

taivaallinen aukea, aivan tavallisia talisia lauseita,
kuin kahvi veistäisi hänen kieltänsä, tumma kostea orkesteri,
tai osteri, merestä karannut simpukka, ostreoida, orkestroida,
ovi oikealle, joka kätkee taakseen Atreuksen suvun kirouksen,
pyhitetyn hirven murha, tyttären murha, puolison murha,
kuinka urheasti hän tarttuu kohtaloonsa ja kääriytyy valkoiseen,
elävä kuollut, hänen mekkonsa istuu hänen päällään,
hänen päänsä istuu huonosti

ja pöydän alla kahisee maailma,

Olympos-vuori, ontuva vertaus, kapalo hänen ympärillään
kiristyy, risteytyy luurankolihakset ja sitkeä ilma,
sininen ilta, itseyyden kilta, hänen rakkautensa on
arkaaista tannerta, tarpeeton raippa, vanne, joka heläjää
ja soi: oi! ja voi! koit määrittelevät hänen uniaan

lihan tuntematon alkuperä, jalostettu terä, joka leikkaa,
hänen sielunsa breikkaa paikallaan, pyhä matelija,
matkasaapas, opas joka onnistuu kerta toisensa jälkeen
eksymään, eheytyä lampaista, aistien tuonpuoleisesta
pumpulista, kerros kerrokselta multaa, tasanteelle kajastaa
musta, kajahtaa taas sama, taikuri kastaa siveltimensä
musteeseen ja piirtää metsälle hampaat

Jotain muutakin meissä katkeaa kuin tämä kieli,
salaisuutesi jäävät vaille todistajaa, synnyit mökkiin vailla tietä,
en koskaan käynyt siellä, mutta lapsena asuin talossa,
jossa olit asunut aiemmin, katsoin sisään avaimenreiästä,
näkyi vain eilistä, hallan alainen maailma, kun muistisi
rakoili ensimmäisen kerran, katseestasi katosi pohja,
ukki käski pitämään sinusta huolta, mutta kuoli itse,
kuin aavistaen miten raskasta tästä vielä tulisi,
unohdit päivämäärät, pari vuotta myöhemmin ukin, lopulta itsesi,
rapauduit sannaksi, huoneissa kasvaa kuhilaita,
isoäidin sängyssä makaa susi, suden vatsassa makaa isoäiti
ja isoäidin vatsassa kiertää tuuli, koska viholliset ampuivat
vuosikymmeniä sitten isoveljesi, hyvin lohduton huone,
öinen putoamisesi ei pääty koskaan, nurkista multa puskee sisään,
kukkareinen kalman laasti, kuhilaiden vatsassa on piilossa
lisää vainoajia, jotka tulevat ampumaan loputkin teistä,
silmäsi kasvoivat jo varhain kiinni syksyyn,
kuoleman kutoma kauluri hengityksesi ympärillä
kotiloidut, marraspuhuri, syöksyt vuosien spiraaliin,
kaivon heitetty kumiseva kivi, ajaudut pohjattomaan imuun,
aurinko siellä alhaalla on toinen kuin se jonka sinä hukkasit,
kesällä kauan sitten ennen kuin olin edes syntynyt,
ennen kuin kukaan meistä oli syntynyt,
se imee sinua pois

Vuosia myöhemmin hän kertoo syöneensä lapsena savea.

Hän kertoo syöneensä aivan kaiken.

Olemme ukkosen yläpuolella, osa meistä on koskemattomissa.

Purppurainen hyttysvalo kuistilla kuin kaukainen majakka
toivon pyörrettä janoaville, minä viikkaan meidät
osaksi ketjua, lakanoihin koipallot kankaiden suojaiksi,
koiperhosia ei halua kukaan, munista kouriutuu karvaisia päitä,
sokeita toukkia, sopeutumattomia olioita

lapsen pupilleissa kaikkeuden imu
janoaa häilyvää sinistä, vettä, kevetä irti kengistään,
kaipuu piirtää teräsviivaimella rangankaarta

kallon luut resitoivat ääretöntä,

vaikka sehän on pieni poni vasta, vaikka sillä on
porkkana ja sormet taskussa

lapsi katselee outoa valoa ja kaipaa lyhdyn takaista maata,

olkikallo jäisellä rannalla laulaa kiviä vasten,
murtuu jalan alla

olemme sen verran avaruutta kuin kykenemme muistamaan,
maisema umpeutuu, katseen ylitse kasvaa kaislikko,
täynnä hiekkaa, hiekkalinnun munia,

minulla ei ole tavuja sille tarjota

Porras portaalta kohti tuntematonta, turisteille suunnatuissa
naamioliikkeissä ontot silmäkuopat valvovat kuolemaa,
talvi on taas kohta täällä, olen kymmenettä päivää marraskuussa,
kanaaleissa, palelen puistoissa, miten paljon suojaa
ihminen tarvitsee, miten nopeasti hän eksyy, kääntyy pois,

oikaisen sillan, labyrintissa aika menettää merkityksensä,
uljaat ikkunaluukut pysyvät kiinni, vaitonaiset saranat,
matalapaineessa kaupunki näyttää huonosti kohonneelta
leivältä, jonka sisällä ihmiskuoiraaiset vaeltavat,
vehnäruumiinpalvojat janoavat ajansyöjän saapumista,
unohdusta, akanoiden ikaikaista fantasmaa

päivät silmukoivat, siltoja on useita, nousen jälleen,
lentokenttien rukouspaikoilla traaginen kahtiajakoisuus
kaipuun ja toiveiden kesken heittää ihmisen ympäri,
pyörittää luupölylle tuoksuva sormea niskanikamassa,
sammutettu kiitorata, musta sade kaiken yllä,
valokiilat jähmettävät viisarit, hautasi ympärillä koko suku,
kaikilla yllään syvää ja heijastamatonta

hengittämisen arvon ymmärtää vasta kun tunto hiipuu
nivistä, keuhkoja jyršivät näkymättömät gerbiilit
vaipuvat sikeään uneen,

älä lähde, olen yhä kanssasi kengänpainalluksina,
levottomana lumena, unet pesivät räystäskouruissa,
ota minua kädestä, mutta sinä et ole enää läsnä

valkoiseen laskostettu ruumiisi vaiti kuin ontto vati,

perhoset pakenevat talven tieltä, surun painon
tuntee palleassa, vaippa painaa paljon

Haluaisin päästä aurinkoaikaan, jossa hän on 3-vuotias,
lapsi istuu kivellä syöttövaris olkapäällään ja jyrää kynsiään,
katse ankuroituneena unelmien linnunmunankuoriin,
rasvaisen maitolasin pohjaan ja lasin alla lepäävän
puutarhapöydän kansilevyyn,

tikkusormet tapailevat uria, puun syistä avautuu portti
kaikkeuden salaisuuteen,

mutta ikuisuus lakkaa näkymästä,
kun ihminen venähtää yli metrin mittaiseksi,
ruskettuneen kesävarjalon sisuksissa kehkeytyy
vuosikymmenten kuluessa aukko, joka tulee nielemään kaiken,
kasvusi kääntyy vastapäivään, tuulessa tyvi ja latva
kiertyvät eri suuntiin kuin iäkkäällä männyllä,
lävitsemme hengittävät vuodet, saattokodin lakanoissa
ihosi kellertää kuin sahramalla koristettu pääsiäispulla,
päästäiset tulevat ja menevät sohjoista pihaa ympäri,
minä kerään hirten hännät riviin, vaikka mirri hävisi metsään,
vaikka mökkisi pakattiin laatikoihin
ja pöytäsi katosi jäljettömiin

aamukaste helmeilee puoliksi umpeen muurautuneiden
luomien poimuissa, olemme korkeaa ilmaa
ja hyvillä uskomuksilla pedattuja toiveita,

taivaan täydeltä olemme pilvistä kudottuja himmeleitä,

varis kannattelee siivillään avaruutta,
se kannattelee maisemaa, lintuutta ja luitansa,
onttoja putkimaisia korsia, kuljet jälleen sitä maisemaa,
tämä päivä ja eilinen hioutuvat verkalleen yhdeksi,
toiveet lentävät yhä, ilmavat sydämet peltolakeuksien yllä

tulvavuoksi huuhtoo askeleet, sieltä on niin vähän ovia tänne

Vedostan sanoja pimeässä, kuin hahmosi jatkuisi lauseissa,
kuvan pinnalle valottunut suortuva, kaipaus hämärtaa sanat,
ajattelen sinut sinnekin, minne et ole koskaan kuulunut,
raskaat henkselit, muurahaismusta

siniset muovitähdet kohoavat yöhön, valopyörteet auraavat
purppuraan sammuvaa taivasta, ihminen vuotaa aina,
marraskuu rapautuu laikukkaina jääkukkina ikkunaholveihin,
graniittipylväältä kaupunkia vartioi siivekäs leijona
vieressään Pikkuleijonien piazzetta, haaksirikkoutunut pyhimys,
ihmisenauhat kiemurtavat kanaaleissa ja levittyvät puistoihin,
autiossa poukamassa pari venettä, luostarikellon kaukainen kumu,
valkoinen koira noutaa kätköistään luun, kädet tihkuvat valoa,

mykät kuvat palauttavat meidät menneiden kesien autiuteen,
puutarhakeinuihin joissa varastettiin aikaa, koska kaikki oli
niin täyttä ja liian lähellä, sytytyslanka palaa

nainen kokoaa kameran rutiinilla, pimeä huone,
kahvin polttamat kädet unen reunalla, kuinka upottava aamu,
raskas peittomainen multa

ruoho ja oksat peittoavat meidät

Vesibussi läikyttää aamua, kaukainen saari,
nauru halkeilee kivissä, kun lapset juoksuttavat koiriaan,
minkä pyhimyksen sinä valitset? minä valitsen auringon
ja mahdottomuuden, rationaalisuuden lepakot rummuttavat
kattoa, puissa lunta, valitsen luopumisen ja säilymisen,
kehä kehän jälkeen kantaa itsensä aamuun,
otsakotelossa sataa perhosia, toden teolla sataa kaikkea
paitsi vettä, haluan sinisen taivaan,
kirkkaan kupolin ja lentosään joka kantaa,

toiveiden uloin piiri, sarastaa jälleen,

Alpit ovat nielurisoja Euroopan ruumiskotelossa,
vuoristojen solat kiemurtavat tummina suonina,
miten kamalan pitkä yö, esihistoriaa ei pääse pakoan,
se toistaa itseään alitajuisina pyrkimyksinä, vapauta eläimet,
unohdettuja kieliä lepää raunioilla, kiertoradoilta palanneita
aikoja jotka astelevat huoneisiin ja asettuvat osaksi sisustusta,
ajatus koko ajan eteenpäin kiitävästä nuolesta naurattaa,
jopa sammakot kieltäytyvät allekirjoittamasta moista aivoitusta,
rapakko kantaa taivasta vatsansa pohjalla ja heijastaa,
kun toivon ohjastamat vaunut suhistavat ilmakehässä

sielunhevosek hierovat kupeitaan ja pilvet jatkavat laukkaa,
aikaa on aina

aika on aina

Sellerin paloja ja halpaa anjovista, lyhyt kuutamo,
olen puoliksi lihaa ja savea, puoliksi kyyneliä, jos eiliseen
olisi ovia, saranat taittaisivat mykkää valoa,

kuuntele päiviä väreissä, kuinka ne murtuvat

Lumen kalkki, että ihminen palaa, talven sokaisevat tähdistöt,

keuhkot vuotavat, alkuun, aaltojen alle

jääkansi soi, loppu ei voisi olla kauniimpi

LAINAT / JATKEET

- s. 5 Charles Baudelaire, LXXIX Obsession, *Les Fleurs du mal*, "Sillä minä etsin tyhjää, mustaa, paljasta", suom. Antti Nylén, *Pahan kukat*, Sammakko 2011
- s. 26 *Jos tuulelta siivet saisin*, Carola, suom. sanat Vexi Salmi
- s. 40 Platon, *Menon*, suom. Marianna Tyni, suomennosta muokannut Eero Salmenkivi. Linaus peräisin Salmenkiven artikkelista "Anamnēsis Platonin Menonissa", *Muisti*, toim. Hakkarainen & Hartimo & Virta, Tampere University Press 2014
- s. 44 Sogyal Rinpoche, *Tiibetiläinen kirja elämästä ja kuolemasta*, suom. Tuula Saarikoski, Otava 1998
- s. 63 Raamattu, Saarnaaja 3:6
- s. 66 Henryk Skolimowski: *Ekofilosofia*, suom. Taisto Nieminen, Kirjayhtymä 1984
- s. 69 *Many Faces of Madness* (2002) on Amar Kanwarin elokuva, joka käsittelee globaalin teollisuuden Intiassa aiheuttamaa ekologista tuhoa.
- s. 76 *Kanteletar*, Ensimmäinen kirja, runo 105, 1–3

Omistettu kauas ja lähelle

Kiitokset

*Suomen Kulttuurirahasto, Kirjastoapurahalautakunta,
WSOY:n kirjallisuussäätiö ja Pirkanmaan taidetoimikunta*

Arja, Jouni, Marko, Olli-Pekka ja Tommi

